

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 8. novembra 2007^{*}

Vo veci C-221/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Rakúsko) z 27. apríla 2006 a doručený Súdnemu dvoru 15. mája 2006, ktorý súvisí s konaním:

Stadtgemeinde Frohnleiten,

Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH

proti

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft,

za účasti:

Rakúskej republiky,

^{*} Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia A. Tizzano, R. Schintgen, A. Borg Barthet a M. Ilešič (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. marca 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Stadtgemeinde Frohnleiten a Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH, v zastúpení: G. Eisenberger, Rechtsanwalt,
- rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,
- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: W. Mölls a M. Konstantinidis, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 21. júna 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 10 ES, 12 ES, 23 ES, 25 ES, 49 ES a 90 ES.
- ² Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého Stadtgemeinde Frohnleiten (obec Frohnleiten) a Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH (komunálny podnik Frohnleiten) proti Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (spolkovému ministerstvu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, životného prostredia a vôd, ďalej len „ministerstvo“), vo veci zdanenia skladovania odpadov pochádzajúcich z Talianska na obecnej skládke vo Frohnleiten.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- ³ Podľa článku 1 nariadenia Rady (EHS) č. 259/93 z 1. februára 1993 o kontrole a riadení pohybu zásielok odpadov v rámci, do a z Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 30, s. 1; Mim. vyd. 15/002, s. 176), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 2557/2001 z 28. decembra 2001 (Ú. v. ES L 349, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 378, ďalej len „nariadenie č. 259/93“), sa toto nariadenie uplatňuje najmä na prepravu odpadov v rámci Spoločenstva.

- 4 Články 3 až 5 nariadenia č. 259/93 stanovujú postup uplatniteľný na prepravu odpadov určených na zneškodnenie medzi členskými štátmi.
- 5 Podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia, „keď oznamovateľ zamýšľa prepraviť odpad na zneškodnenie z jedného členského štátu do iného členského štátu..., oznámi to príslušnému orgánu štátu určenia“.
- 6 Článok 4 ods. 1, článok 4 ods. 2 písm. a) a c) a článok 4 ods. 3 písm. a) bod i) a článok 4 ods. 3 písm. b) bod i) uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. [Po prijatí] oznámenia pošle príslušný orgán štátu určenia oznamovateľovi potvrdenie o prijatí oznámenia...

2. a) Príslušný orgán štátu určenia v lehote 30 dní od odoslania potvrdenia vydá rozhodnutie, povoľujúce prepravu s podmienkami alebo bez nich, alebo ju zamietne. Môže si vyžiadať aj doplňujúce informácie.

Povolenie vydá, len ak z jeho strany... nie sú námietky...

...

...

c) Námietky a podmienky podľa písmen a) a... musia byť založené na odseku 3.

...

3. a) i) V záujme zaviesť zásadu blízkosti miesta, prednostného zhodnotenia a sebestačnosti na úrovni spoločenstva a úrovniach členských štátov podľa smernice 75/442/EHS členské štáty môžu, v súlade so zmluvou, vykonať opatrenia, ktorými úplne alebo čiastočne zakážu prepravu odpadu, alebo budú proti nej systematicky namietat'. Také opatrenia bezodkladne oznámia Komisii, ktorá o tom bude informovať ostatné členské štáty.

...

b) Príslušné orgány štátov odoslania a určenia, môžu s prihliadnutím na geografické podmienky alebo potrebu špecializovaných zariadení na niektoré druhy odpadu vyjadriť oprávnené námietky proti plánovanej preprave, ak nie je v súlade so smernicou 75/442/EHS, osobitne s článkami 5 a 7:

i) aby presadili zásadu sebestačnosti na úrovni spoločenstva i na úrovni členského štátu“.

Vnútroštátna právna úprava

- 7 V súlade s § 1 zákona o sanácii oblastí znečistených odpadmi (Altlastensanierungs-gesetz) zo 7. júna 1989 (BGBl. 299/1989, ďalej len „ALSAG“) je cieľom ALSAG financovanie zabezpečenia a sanácie oblastí znečistených odpadmi.

- 8 Podľa § 2 ods. 1, 2, 3, 11, 13 a 14 ALSAG:

„(1) Oblasti znečistené odpadmi sú bývalé skládky odpadu a bývalé podniky a zariadenia a taktiež aj nimi kontaminovaná pôda a podzemná voda, z ktorých — podľa zhodnotenia hroziacich rizík — vyplýva významné ohrozenie zdravia obyvateľstva a životného prostredia. Kontaminácia ovzdušia spôsobená emisiami škodlivín nepatrí do pôsobnosti tohto zákona.

(2) Bývalé skládky odpadu sú skládky odpadu zriadené na základe povolenia alebo ako nepovolené skládky.

(3) Bývalé podniky a zariadenia sú miesta, na ktorých sa nachádzali v minulosti podniky a zariadenia ktoré používali látky škodlivé pre životné prostredie.

...

(11) Pod „potenciálne znečistenými oblasťami“ sa rozumejú oblasti, ktoré možno oddeliť od bývalých skládok odpadu a bývalých podnikov a zariadení, ktoré môžu predstavovať, vzhľadom na ich povahu alebo ich predchádzajúce využívanie podstatné riziká pre ľudské zdravie alebo pre životné prostredie.

(13) Pod „zabezpečením“ sa rozumie predchádzanie environmentálnym rizikám, najmä prípadnému zbavovaniu sa toxických látok pochádzajúcich zo znečistených oblastí, nebezpečných pre ľudské zdravie alebo pre životné prostredie.

(14) Pod „sanáciou“ sa rozumie zneškodnenie príčiny rizika alebo odstránenie znečistenia životného prostredia.“

- 9 § 3 ALSAG stanovuje daň nazývanú „Altlastenbeitrag“ (príspevok na oblasti znečistené odpadmi). Odsek 1 body 1 a 2, ako aj odsek 2 bod 1 tohto paragrafu stanovujú:

„1. Altlastenbeitrag sa platí:

- (1) za dlhodobé uloženie odpadov vrátane dopravy odpadu na miesto skládky, aj keď sú s tým spojené stavebno-technické alebo iné účely;
- (2) za zavážanie alebo zarovnávanie terénu odpadmi vrátane ich ukladania do geologických štruktúr, s výnimkou zavážania alebo zarovnávania terénu, ktoré má zvláštnu konštrukčnú funkciu v súvislosti s nadzemnou stavbou (napríklad

zemné hrádze, cestné násypy a podložia, železničné trate, základy, zavážanie vyťažených priestorov alebo odvodňovacích kanálov);

...

2. Od povinnosti platiť daň je oslobodené:

1. uloženie, skladovanie a preprava odpadov, ktoré preukázateľne pochádzajú zo zabezpečenia alebo sanácie

a) potenciálne znečistených oblastí zapísaných v registri potenciálne znečistených oblastí alebo

b) oblastí znečistených odpadmi zapísaných v atlase oblastí znečistených odpadmi“.

¹⁰ Podľa § 4 ods. 1 ALSAG podlieha Altlastenbeitrag najmä „prevádzkovateľ skládky alebo úložiska“.

¹¹ § 5 ALSAG definuje „výpočtový základ“ Altlastenbeitrag ako „objem odpadov zodpovedajúci hrubej hmotnosti, pričom hrubá hmotnosť je hmotnosť odpadov vrátane obalov“.

- 12 Suma Altlastenbeitrag vyjadrená v eurách „za každú začatú tonu“ je stanovená v § 6 ALSAG. Toto ustanovenie stanovuje sadzby, ktoré sa menia podľa povahy odpadu, dátumu uloženia a výbavy skládky.
- 13 Podľa § 11 ALSAG sa daňové príjmy z Altlastenbeitrag používajú na identifikáciu a sanáciu znečistených oblastí.
- 14 Register potenciálne znečistených oblastí, ako aj atlas oblastí znečistených odpadmi uvedené v § 3 ods. 2 bode 1 ALSAG sú upravené v § 13 tohto zákona. Toto posledné uvedené ustanovenie znie:

„1. Landeshauptmann je povinný oznámiť spolkovému ministerstvu životného prostredia, mládeže a rodiny potenciálne znečistené oblasti. Ministerstvo spolupracuje so spolkovým ministerstvom hospodárstva a spolkovým ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva pri určení, odhadovaní a hodnotení potenciálne znečistených oblastí, a pokiaľ sú na určenie, odhadovanie a hodnotenie potenciálne znečistených oblastí, ako aj na zaradenie do priorít potrebné dodatočné prieskumy, zabezpečí ich podľa miery dostupných prostriedkov (§ 12 ods. 2) Landeshauptmann. Údaje a poznatky získané z prieskumu je potrebné poskytnúť Umweltbundesamt [spolkovému úradu pre životné prostredie], ktorý ich vyhodnotí a zapíše do registra potenciálne znečistených oblastí (§ 11 ods. 2 bod 2).

2. Ministerstvo životného prostredia, mládeže a rodiny je povinné pri zisťovaní oblastí znečistených odpadmi koordinovať všetky opatrenia vykonávané na

hodnotenie možných rizík plynúcich zo zistených potenciálne znečistených oblastí. Všetky potenciálne znečistené oblasti, ktoré si z dôvodu zistených rizík a možného ohrozenia vyžadujú zabezpečenie a sanáciu, sa zapisujú do atlasu oblastí znečistených odpadmi (§ 11 ods. 2 bod 2) ako oblasti znečistené odpadmi vedeného Umweltbundesamt. ...“

- 15 Podľa Verwaltungsgerichtshof môžu byť prirodzene iba oblasti nachádzajúce sa v Rakúsku zaznamenané v registri potenciálne znečistených oblastí a v atlase znečistených oblastí, pretože tieto registre slúžia na evidenciu znečistených oblastí nachádzajúcich sa v Rakúsku s cieľom prípravy ich zabezpečenia alebo sanácie. Z tohto dôvodu sa oslobodenie od Altlastenbeitrag stanovené v § 3 ods. 2 bode 1 ALSAG vzťahuje len na odpady, ktoré pochádzajú zo zabezpečenia alebo sanácie znečistenej alebo potenciálne znečistenej oblasti v Rakúsku.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 16 Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH, ktorej jediným spoločníkom je Stadtgemeinde Frohnleiten, prevádzkuje obecnú skládku vo Frohnleiten.
- 17 Vo štvrtom štvrtroku 2001 a v prvom štvrtroku 2002 bolo niekoľko ton drveného odpadu pochádzajúceho z Talianska uložených na tejto skládke. Preprava tohto odpadu do Rakúska bola povolená rakúskymi orgánmi v súlade s článkami 3 až 5 nariadenia č. 259/93.

- 18 Tieto odpady pochádzali z plochy nachádzajúcej sa v obci Rovigo (Taliansko), ktorej sanácia bola vyhlásená za potrebnú talianskym sanačným plánom oblastí znečistených odpadmi, vyplývajúcim z § 22 zákonného dekrétu č. 22 z 5. februára 1997 (riadna príloha GURI č. 38 z 15. februára 1997) a dekrétu talianskeho ministerstva životného prostredia zo 16. mája 1989 (GURI č. 121 z 26. mája 1989, s. 12).
- 19 Žalobcovia vo veci samej sa domnievali, že na uvedené odpady sa má vzťahovať oslobodenie uvedené v § 3 ods. 2 bode I ALSAG z dôvodu, že pochádzali zo znečistenej oblasti, a podali na Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung (správny orgán okresu Graz a okolie, ďalej len „BH“) žiadosť o skonštatovanie tohto oslobodenia.
- 20 Rozhodnutím z 11. mája 2004 BH dospel k záveru, že predmetný odpad bol oslobodený od Altlastenbeitrag podľa § 3 ods. 2 bodu 1 ALSAG. Rakúske spolkové orgány podali odvolanie, ale toto rozhodnutie bolo potvrdené Landeshauptmann von Steiermark (predseda krajinskej vlády Štajerska, ďalej len „LH“) rozhodnutím z 30. novembra 2004. Tak BH, ako aj LH sa domnievali, že akákoľvek diskriminácia medzi odpadmi vyplývajúca z právnych opatrení sanácie alebo zabezpečenia znečistených oblastí podľa toho, či pochádzajú z Rakúska alebo iného členského štátu, by predstavovala porušenie článku 90 ES.
- 21 Rozhodnutím z 10. januára 2005 ministerstvo zrušilo rozhodnutie LH a rozhodlo, že predmetné odpady mali podliehať Altlastenbeitrag, pretože nepochádzali z oblasti uvedenej v registri potenciálne znečistených oblastí alebo atlase znečistených oblastí. Ministerstvo usúdilo, že na Altlastenbeitrag sa nevzťahuje článok 90 ES, pretože nie je daňou z odpadov ako takých, ale daňou spojenou s činnosťou. Nezaťažuje teda tovar, ktorý môže byť uvedený do obehu a ktorého cenu by zvyšovala a znevýhodňovala ho tak pri predaji na rakúskom území, ale predstavuje zdanenie každého opatrenia, ktoré definitívne uzatvára životný cyklus takých tovarov.

22 Žalobcovia vo veci samej podali žalobu proti tomuto rozhodnutiu ministerstva na Verwaltungsgerichtshof. Uvádzajú v podstate, že Altlastenbeitrag patrí do pôsobnosti článku 90 ES a že toto ustanovenie je porušené, ak uvedená daň bola vypočítaná odlišným spôsobom podľa toho, či zaťažuje dovážané výrobky alebo rovnaké národné výrobky, pričom dôsledkom takéhoto rozdielu je zvýšenie nákladov na dovážané výrobky.

23 Verwaltungsgerichtshof konštatuje, že ALSAG sleduje ciele environmentálnej politiky, teda zabezpečenie a sanáciu znečistených oblastí. Realizácia tejto politiky si vyžaduje najprv identifikáciu znečistených oblastí prostredníctvom prieskumov terénu. Preto iba oblasti nachádzajúce sa na rakúskom území možno identifikovať ako znečistené oblasti v zmysle ALSAG. Podľa Verwaltungsgerichtshof nemožno z toho vyvodiť povinnosť voči rakúskym orgánom, aby sa upustili od zvýhodnenia ukladania odpadov pochádzajúcich z týchto oblastí. Z judikatúry Súdneho dvora nevyplýva, že by oslobodenie stanovené v § 3 ods. 2 bode I ALSAG porušovalo právo Spoločenstva.

24 Verwaltungsgerichtshof však usúdil, že tento výklad nie je nesporný, a rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu otázku:

„Je v rozpore s článkami 10 ES, 12 ES, 23 ES, 25 ES, 49 ES alebo 90 ES vnútroštátny daňový zákon, v ktorom uloženie odpadov na skládku podlieha dani („Altlastenbeitrag“), ktorý ale súčasne stanovuje oslobodenie od platenia tejto dane pri uložení odpadov, ktoré vznikli dokázateľne pri zabezpečení alebo sanácii znečistených oblastí, pokiaľ tieto oblasti (znečistená oblasť alebo potenciálne znečistená oblasť) sú zapísané v zákonom stanovených úradných registroch (register potenciálne znečistených oblastí alebo atlas znečistených oblastí), ktoré slúžia iba na zápis vnútroštátnych oblastí, z čoho vyplýva, že oslobodenie sa môže vzťahovať iba na uloženie odpadov pochádzajúcich z potenciálne znečistených oblastí alebo znečistených oblastí, ktoré sa nachádzajú v tuzemsku?“

O prejudiciálnej otázke

O článkoch 23 ES, 25 ES a 90 ES

- ²⁵ Vo svojej prvej časti otázky sa vnútroštátny súd pýta, či vnútroštátna daň, akou je Altlastenbeitrag, predstavuje poplatok, ktorý má rovnaký účinok ako dovozné clo v zmysle článkov 23 ES a 25 ES, alebo vnútroštátnu diskriminačnú daň v rozpore s článkom 90 ES.
- ²⁶ Na úvod je potrebné pripomenúť, že ustanovenia Zmluvy ES týkajúce sa poplatkov s rovnakým účinkom a diskriminačného vnútroštátneho zdanenia nemožno uplatniť kumulatívne, takže to isté opatrenie nemôže v systéme Zmluvy patriť zároveň do oboch kategórií (pozri najmä rozsudky zo 17. júla 1997, Haahr Petroleum, C-90/94, Zb. s. I-4085, bod 19; z 29. apríla 2004, Weigel, C-387/01, Zb. s. I-4981, bod 63, a z 15. júna 2006, Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 a C-41/05, Zb. s. I-5293, bod 50).
- ²⁷ Pokiaľ ide o články 23 ES a 25 ES, podľa ustálenej judikatúry každá, aj nepatrná, jednostranne uložená peňažná povinnosť, ktorá bez ohľadu na svoje označenie a spôsob úhrady postihuje tovary na základe skutočnosti, že tie prekračujú hranicu, hoci nie je clom vo vlastnom slova zmysle, je poplatkom s rovnocenným účinkom v zmysle článkov 23 ES a 25 ES (pozri najmä rozsudky Haahr Petroleum, už citovaný, bod 20; z 2. apríla 1998, Outokumpu, C-213/96, Zb. s. I-1777, bod 20, Weigel, už citovaný, bod 64, a Air Liquide Industries Belgium, už citovaný, bod 51).

- 28 Vzhľadom na túto definíciu, a pokiaľ ide o povahu Altlastenbeitrag, je potrebné skonštatovať, že plateniu tejto dane podlieha v zásade akékoľvek dlhodobé uloženie odpadov, tak odpadov pochádzajúcich z Rakúska, ako aj z iného členského štátu. Daň, akou je Altlastenbeitrag, sa teda nevyberá z dôvodu prekročenia hranice členského štátu, ktorý ju zaviedol.
- 29 V dôsledku toho súlad takejto dane s právom Spoločenstva nemožno posúdiť vo vzťahu k článkom 23 ES a 25 ES.
- 30 Pokiaľ ide o článok 90 ES, toto ustanovenie predstavuje v systéme Zmluvy ES doplnok k ustanoveniam, ktoré sa týkajú zrušenia ciel a poplatkov s rovnakým účinkom. Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečenie voľného pohybu tovaru medzi členskými štátmi za normálnych podmienok hospodárskej súťaže vylúčením všetkých foriem ochrany, ktorá by mohla vyplývať z uplatnenia diskriminujúceho vnútroštátneho zdanenia výrobkov, ktoré pochádzajú z iných členských štátov (pozri najmä rozsudky Air Liquide Industries Belgium, už citovaný, bod 55, a z 18. januára 2007, Brzeziński, C-313/05, Zb. s. I-513, bod 27).
- 31 Podľa ustálenej judikatúry peňažné povinnosti vyplývajúce zo všeobecného režimu vnútroštátneho zdaňovania, ktoré sa uplatňujú systematicky podľa rovnakých objektívnych kritérií na kategórie výrobkov nezávisle od ich pôvodu alebo určenia, spadajú pod článok 90 ES (pozri rozsudok Air Liquide Industries Belgium, už citovaný, bod 56 a citovanú judikatúru).
- 32 Je potrebné preveriť v prvom rade, či daň ako Altlastenbeitrag predstavuje vnútroštátne zdanenie v zmysle článku 90 ES.

- 33 V tejto súvislosti je potrebné skonštatovať, že takýto poplatok, ktorý predstavuje zjavne daň, sa vzťahuje na všetky dlhodobé uloženia odpadov na skládku, tak tých, ktoré pochádzajú z Rakúska, ako aj tých, ktoré pochádzajú z iného členského štátu.
- 34 Rakúska vláda však uvádza, že na Altlastenbeitrag sa nevzťahuje pôsobnosť článku 90 ES, pretože nie je daňou, ktorá zaťažuje výrobky v zmysle tohto ustanovenia. Odpady uložené na skládky totiž nemajú peňažnú hodnotu, a tak Altlastenbeitrag nezaťažuje obchodované tovary, ktorých cena by sa zvýšila touto daňou a ktoré by mohli byť znevýhodnené pri svojom predaji na vnútroštátnom území.
- 35 Podľa rakúskej vlády Altlastenbeitrag zaťažuje poskytovanie služieb prevádzkovateľom skládky a závisí od povahy tohto plnenia. Zdôrazňuje najmä, že podľa § 6 ALSAG je daňová sadzba určená nie podľa povahy uložených odpadov, ale podľa povahy prevádzok na zneškodnenie odpadu a kvality riadenia týchto prevádzok.
- 36 Tvrdenie rakúskej vlády, podľa ktorého sa vzhľadom na to, že odpad určený na zneškodnenie nemá trhovú hodnotu, nevzťahuje na neho pojem „výrobok“ v zmysle článku 90 ES, nemožno uznať.
- 37 Súdny dvor totiž na jednej strane v rozsudku z 9. júla 1992, Komisia/Belgicko, nazývanom „Valónske odpady“ (C-2/90, Zb. s. I-4431, bod 28), rozhodol, že odpady, či už recyklovateľné, alebo nie, musia byť považované za výrobky, ktorých pohybu v súlade s článkom 30 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 28 ES) sa nesmie v zásade brániť.

- 38 Na druhej strane Súdny dvor uviedol v bodoch 25 a 26 toho istého rozsudku, že odpady určené na zneškodnenie, hoci nemajú vlastnú trhovú hodnotu, môže byť predmetom obchodných transakcií týkajúcich sa ich zneškodnenia alebo ich uloženia na skládku. Vnútroštátna daň zaťažujúca tieto odpady je takej povahy, že sťažuje alebo združuje uvedené obchodné transakcie pre prevádzkovateľa, ktorý sa chce týchto odpadov zbaviť, a preto môže predstavovať skryté obmedzenie voľného pohybu uvedených odpadov, čo je obmedzenie, ktorého odstránenie je v prípade diskriminačného zaobchádzania s dovážanými tovarmi práve cieľom článku 90 ES.
- 39 Pokiaľ ide o tvrdenie rakúskej vlády, podľa ktorého sa taká daň ako Altlastenbeitrag netýka výrobkov, ale poskytovania služieb, je ho takisto potrebné odmietnuť.
- 40 Podľa ustálenej judikatúry sa článok 90 ES musí vykladať extenzívne tak, aby bolo možné zahrnúť všetky daňové postupy, ktoré priamo alebo nepriamo narúšajú rovnosť zaobchádzania medzi vnútroštátnymi a dovážanými výrobkami. Zákaz, ktorý stanovuje, sa teda musí uplatniť zakaždým, keď zdanenie je takej povahy, že môže odradiť od dovozu tovaru pochádzajúceho z iných členských štátov a zvýhodniť tým vnútroštátny tovar (rozsudky zo 16. februára 1977, Schöttl, 20/76, Zb. s. 247, bod 13, z 3. marca 1988, Bergandi, 252/86, Zb. s. 1343, bod 25 a citovaná judikatúra, ako aj zo 7. decembra 1995, Ayuntamiento de Ceuta, C-45/94, Zb. s. I-4385, bod 29).
- 41 Súdny dvor vo svojich rozsudkoch Bergandi, už citovaný, a z 15. marca 1989, Lambert a i. (317/86, 48/87, 49/87, 285/87, 363/87 až 367/87, 65/88 a 78/88 až 80/88, Zb. s. 787), rozhodol, že článok 95 Zmluvy EHS (zmenený na článok 95 Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 90 ES) sa uplatňuje na vnútroštátne zdanenie, ktoré sa týka používania dovezených výrobkov, keď tieto výrobky sú v podstate určené na takéto používanie a sú dovezené len s týmto cieľom.

- 42 Je potrebné skonštatovať, že taká daň ako Altlastenbeitrag, v ktorej prípade je zdani-
teľným plnením dlhodobé uloženie odpadov určených na zneškodnenie na skládku,
sa uplatňuje na jedinú obchodnú transakciu, ak sa neberie do úvahy ich zneškod-
nenie, ktorého predmetom ešte tieto odpady môžu byť, a že pokiaľ ide o odpady
pochádzajúce z iných členských štátov podliehajúcich tejto dani, tie sú dovezené do
členského štátu zdanenia len s cieľom tejto transakcie.
- 43 Okrem toho, ako vyplýva z už citovaných rozsudkov Schöttle (body 12 až 15) a Haahr
Petroleum (body 38 a 40), na daň, ktorá sa vyberá nie z výrobkov ako takých, ale
z určitej činnosti podniku, ktorá súvisí s výrobkami a ktorá sa vypočítava v závislosti
najmä od hmotnosti predmetných výrobkov, sa vzťahuje článok 90 ES a keďže sa
premieta okamžite do ceny vnútroštátnych a dovážaných výrobkov, musí sa uplat-
ňovať nediskriminačne na dovážané výrobky.
- 44 Táto judikatúra bola vyvinutá v kontexte pohybu tovaru, ktorý má trhovú hodnotu
a môže byť ponúkaný na predaj v členskom štáte dovozu a pre ktorý je dopad na cenu
vhodným kritériom na posúdenie prípadoch obmedzení slobody pohybu tovarov.
- 45 Na druhej strane, keďže tak ako bolo pripomenuté v bode 42 tohto rozsudku, jedi-
nými obchodnými transakciami, ktorých predmetom môžu byť odpady určené na
zneškodnenie, sú tie, ktoré sa týkajú ich zneškodnenia alebo uloženia na skládku,
vhodným kritériom na posúdenie prípadných obmedzení slobody pohybu týchto
tovarov je kritérium dopadu dane na cenu zaplatenú hospodárskymi subjektmi za
zbavenie sa týchto odpadov.
- 46 V tejto súvislosti je potrebné skonštatovať najprv, že správa skládky predsta-
vuje zjavne činnosť spojenú s odpadmi, ktoré sú tam uložené, ďalej, hoci je kvalita

zariadenia skládky a jej riadenia zohľadňovaná pri výpočte Altlastenbeitrag, z § 5 a 6 ALSAG vyplýva, že suma tejto dane je rovnako závislá od hmotnosti a povahy uložených odpadov, a napokon, keďže uvedenú daň platí prevádzkovateľ skládky, má možnosť ju preniesť do ceny svojho plnenia fakturovaného prevádzkovateľovi, ktorý sa zbavuje odpadov.

47 V dôsledku toho taká daň, akou je Altlastenbeitrag, predstavuje vnútroštátne zdanenie, ktoré sa uplatňuje nepriamo na odpady uložené na skládku v zmysle článku 90 ES.

48 V druhom rade je potrebné preveriť, či vnútroštátne zdanenie, akým je Altlastenbeitrag, predstavuje diskrimináciu v rozpore s článkom 90 ES.

49 Podľa ustálenej judikatúry ide o porušenie článku 90 prvého odseku ES, keď zdanenie dovezeného výrobku a zdanenie podobného domáceho výrobku sú vypočítavané rozdielnym spôsobom a podľa rozdielných pravidiel, ktoré spôsobujú, že v niektorých prípadoch dochádza k vyššiemu zdaneniu dovezeného výrobku (rozsudky z 26. júna 1991, Komisia/Luxembursko, C-152/89, Zb. s. I-3141, bod 20, Weigel, už citovaný, bod 67, a Brzeziński, už citovaný, bod 29).

50 Z toho vyplýva, že systém zdaňovania je zlučiteľný s článkom 90 ES, iba ak funguje tak, že je v každom prípade vylúčené, aby dovážané výrobky boli zdaňované viac ako vnútroštátne výrobky, a nemá teda v žiadnom prípade diskriminačné účinky (rozsudky Komisia/Luxembursko, už citovaný, body 21 až 25; Haahr Petroleum, už citovaný, bod 34; z 23. októbra 1997, Komisia/Grécko, C-375/95, Zb. s. I-5981, bod 29; zo 17. júna 1998, Grundig Italiana, C-68/96, Zb. s. I-3775, bod 12, a Brzeziński, už citovaný, bod 40).

- 51 Na účely posúdenia, či je alebo nie je daňový systém diskriminačný, je potrebné vziať do úvahy nielen daňové sadzby, ale takisto daňový základ a spôsoby výberu rôznych daní (rozsudky z 27. februára 1980, Komisia/Írsko, 55/79, Zb. s. 481, bod 8 a citovaná judikatúra; z 12. mája 1992, Komisia/Grécko, C-327/90, Zb. s. I-3033, bod 11, ako aj *Grundig Italiana*, už citovaný, bod 13).
- 52 Vnútroštátne ustanovenie, akým je § 3 ods. 2 bod 1 ALSAG, ktoré vyhradzuje oslobodenie od vnútroštátnej dane len pre určité vnútroštátne výrobky s výnimkou dovážaných tovarov, môže viesť v určitých prípadoch k vyššiemu zdaneniu dovážaného výrobku, ako je zdanenie vnútroštátneho výrobku. Takéto ustanovenie je teda v zásade v rozpore so zákazom diskriminácie uvedeným v článku 90 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. februára 1998, *Chevassus-Marche*, C-212/96, Zb. s. I-743, bod 26).
- 53 Rakúska vláda však uvádza, že článok 90 ES nebráni uvedenej dani, pretože rakúska právna úprava nezavádza žiadnu nerovnosť zaobchádzania medzi podobnými situáciami. Účelom *Altlastenbeitrag* je financovanie zabezpečenia a sanácia znečistených oblastí. Oslobodenie od tejto dane stanovené v § 3 ods. 2 bode 1 ALSAG sleduje ten istý cieľ. Takýto cieľ predpokladá najprv identifikovať znečistené oblasti prostredníctvom prieskumov terénu, ktoré možno vykonať len na rakúskom území. Existuje teda objektívny rozdiel medzi rakúskymi oblasťami, ktoré jedine možno identifikovať, a oblasťami nachádzajúcimi sa v iných členských štátoch.
- 54 Existuje takisto objektívny rozdiel v závislosti od toho, či sanácia oblasti a zneškodnenie odpadov sa vykonali v tom istom členskom štáte alebo v dvoch rôznych členských štátoch, čo vylučuje akúkoľvek nerovnosť zaobchádzania predstavujúcu diskrimináciu. Členský štát nie je povinný prispôbovať skutočnosti vzťahujúce sa na územie iného členského štátu podobným skutočnostiam vzťahujúcim sa na jeho vlastné územie, samozrejme nesmie diskriminovať v závislosti od štátnej príslušnosti hospodárskych subjektov. V predmetnom prípade oslobodenie stanovené v § 3

ods. 2 bode 1 ALSAG sa uplatňuje z dôvodu kritéria, ktorým je vykonanie sanácie znečistenej oblasti v Rakúsku, čo je objektívne a nediskriminujúce. Toto oslobodenie neporušuje článok 90 ES, pretože neexistuje žiadna diskriminácia týkajúca sa tovarov pochádzajúcich z iných členských štátov.

55 Tieto tvrdenia je potrebné zamietnuť.

56 Po prvé, hoci z judikatúry vyplýva, že právo Spoločenstva v súčasnom stave svojho vývoja neobmedzuje slobodu žiadneho členského štátu zaviesť diferencovaný daňový systém pre určité výrobky, a to aj pre výrobky podobné v zmysle článku 90 prvého odseku ES na základe objektívnych kritérií, takéto rozlišovanie je však zlučiteľné s právom Spoločenstva, len ak sleduje ciele, ktoré sú zlučiteľné s požiadavkami Zmluvy, ako aj sekundárneho práva, a pokiaľ spôsob ich vykonávania je spôsobilý zabrániť akejkoľvek forme priamej alebo nepriamej diskriminácie, pokiaľ ide o dovoz z iného členského štátu, alebo akejkoľvek forme ochrany konkurenčnej domácej výroby (rozsudok Outokumpu, už citovaný, bod 30, a z 5. októbra 2006, Nádasdi a Németh, C-290/05 a C-333/05, Zb. s. I-10115, bod 51).

57 Ako bolo uvedené v bode 52 tohto rozsudku, vnútroštátne ustanovenie, akým je § 3 ods. 2 bod 1 ALSAG, môže viesť v určitých prípadoch k vyššiemu zdaneniu dovážaného výrobku, ako je zdanenie vnútroštátneho výrobku. Aj keby bol cieľ sanácie vnútroštátnych oblastí znečistených odpadmi zlučiteľný s požiadavkami Zmluvy alebo sekundárneho práva, takéto ustanovenie nemôže byť samo osebe zlučiteľné s článkom 90 ES.

58 Ďalej, aj keby sa tvrdenia rakúskej vlády mali vykladať tak, že spochybňujú podobnosť medzi dovážanými odpadmi z iných členských štátov a odpadmi vyrábanými na rakúskom území, je potrebné ich aj tak zamietnuť.

- 59 Na jednej strane odpady určené rovnako na zneškodnenie ich dlhodobým uložením na skládke sú okrem ich zemepisného pôvodu zjavne podobnými výrobkami. Je potrebné najmä zdôrazniť, že oslobodenie od dane stanovené v § 3 ods. 2 bode 1 ALSAG neobsahuje rozlíšenie v závislosti od nebezpečnosti alebo iných vlastností odpadov uložených na skládke.
- 60 Na druhej strane je potrebné odpovedať záporne na otázku, či rozdiel pôvodu medzi vnútroštátnymi odpadmi a dovážanými odpadmi z iných členských štátov postačuje na vylúčenie toho, aby boli podobné v zmysle článku 90 prvého odseku ES.
- 61 Iste, v bodoch 34 a 35 už citovaného rozsudku Valónske odpady Súdny dvor skonštatoval osobitnú povahu odpadov vzhľadom na to, že podľa zásady odvracania ohrozenia životného prostredia predovšetkým pri zdroji, ktorá je v súlade so zásadami blízkosti a sebestačnosti, musia byť odpady zneškodňované čo najbližšie k miestu ich vzniku s cieľom čo najviac obmedziť ich prepravu. V bode 36 toho istého rozsudku z toho vyvodil, že vzhľadom na rozdiely medzi odpadmi vzniknutými na rôznych miestach a vzťah odpadov s miestom ich vzniku vnútroštátna právna úprava, ktorá nakladá rôzne s odpadmi vzniknutými na vnútroštátnom území, a tými, ktoré pochádzajú z iných členských štátov, nie je diskriminačná.
- 62 Toto konštatovanie sa však týkalo len odpadov, ktoré neboli nebezpečné a nepatrili do pôsobnosti smernice Rady 84/631/EHS zo 6. decembra 1984 o dozore nad cezhraničnou prepravou nebezpečných odpadov v Spoločenstve a o ich kontrole [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 326, s. 31).

- 63 Po vyhlásení už citovaného rozsudku Valónske odpady prijal zákonodarca Spoločenstva nariadenie č. 259/93, ktoré zrušilo a nahradilo smernicu 84/631, pričom rozšírilo zriadený systém na všetky odpady, či už sú alebo nie sú nebezpečné, okrem niektorých typov osobitných odpadov výslovne vymenovaných v článku 1 tohto nariadenia.
- 64 Súdny dvor skonštatoval, že podmienky a postupy stanovené nariadením č. 259/93 na prepravu odpadov medzi členskými štátmi boli prijaté v snahe zabezpečiť ochranu životného prostredia, pričom sa zohľadnili aj ciele politiky v oblasti životného prostredia, ako sú zásady blízkosti, uprednostňovania zhodnocovania a sebestačnosti na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni (rozsudky z 28. júna 1994, Európsky parlament/Rada, C-187/93, Zb. s. I-2857, body 21 a 22, ako aj z 13. decembra 2001, DaimlerChrysler, C-324/99, Zb. s. I-9897, bod 41).
- 65 Súdny dvor takisto rozhodol, že nariadenie č. 259/93 harmonizuje na úrovni Spoločenstva otázku prepravy odpadov na účel zabezpečenia ochrany životného prostredia (rozsudok DaimlerChrysler, už citovaný, bod 42).
- 66 Článok 4 ods. 3 tohto nariadenia stanovuje najmä v písmene a) bode i) a písmene b) bode i) možnosť pre orgány členského štátu určenia prípadne prijať opatrenia, ktorými úplne alebo čiastočne zakážu prepravu odpadu, alebo budú proti nej systematicky namietat' a vyjadrovať odôvodnené námietky proti plánovanej preprave odpadov, a to s cieľom uplatniť zásady blízkosti a sebestačnosti na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni.
- 67 Z toho vyplýva, že keď už sa raz členský štát vzdal prijatia opatrení, ktorými by úplne alebo čiastočne zakázal prepravu odpadu alebo proti nej systematicky namietal,

akými sú tie uvedené v článku 4 ods. 3 písm. a) bode i) nariadenia č. 259/93, a nevyjadril odôvodnené námietky proti plánovanej preprave odpadov, akými sú tie uvedené v písmene b) bode i) toho istého odseku, nemôže ukladať zákazy alebo obmedzenia voľnému pohybu prepravovaných odpadov na jeho území, ktoré by sa zakladali na zásadách blízkosti a sebestačnosti na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o smernicu 84/631, rozsudok Valónske odpady, už citovaný, body 20 a 21).

68 Tak je to vtedy, keď tak ako vo veci samej orgány členského štátu povolia v súlade s článkami 3 až 5 nariadenia č. 259/93 prepravu odpadov pochádzajúcich z iného členského štátu na ich území.

69 Okrem toho body 34 až 36 už citovaného rozsudku Valónske odpady sa netýkali preskúmania daňového opatrenia vzhľadom na článok 95 Zmluvy EHS, ale boli súčasťou odôvodnenia týkajúceho sa možnosti odôvodniť vnútroštátne opatrenie predstavujúce prekážku voľnému pohybu odpadov v zmysle článku 30 Zmluvy EHS (zmenený na článok 30 Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 28 ES) zásadnou požiadavkou ochrany životného prostredia (pozri rozsudok Valónske odpady, už citovaný, body 29 až 34).

70 Napokon, pokiaľ ide o vecnú nemožnosť uvádzanú rakúskou vládou identifikovať znečistené oblasti alebo potenciálne znečistené oblasti na území iných členských štátov, je potrebné pripomenúť, že ťažkosti v praxi nemôžu odôvodňovať uplatnenie vnútroštátneho zdanenia, ktoré diskriminuje výrobky pochádzajúce z iných členských štátov (rozsudky z 23. októbra 1997, Komisia/Grécko, už citovaný, bod 47, a Outokumpu, už citovaný, bod 38).

71 Hoci je pravda, že sa môže javiť extrémne ťažkým pre rakúske orgány ubezpečiť sa, že oblasti nachádzajúce sa v iných členských štátoch, odkiaľ pochádzajú odpady dovážané do Rakúska, zodpovedajú podmienkam stanoveným v rakúskej právnej úprave,

o ktorú ide vo veci samej, na to, aby ich bolo možné kvalifikovať ako znečistené oblasti alebo potenciálne znečistené oblasti, je potrebné uviesť, že uvedená právna úprava nestanovuje ani len možnosť pre dovozcu, aby predložil takýto dôkaz a mohlo sa na neho vzťahovať oslobodenie uplatniteľné na odpady pochádzajúce z rakúskych znečistených oblastí alebo potenciálne znečistených oblastí (pozri v tomto zmysle rozsudok Outokumpu, už citovaný, bod 39).

72 Okrem toho, aj keď v zásade článok 90 ES nestanovuje členským štátom povinnosť zrušiť objektívne odôvodnené rozdiely, ktoré vnútroštátna právna úprava stanovuje medzi vnútroštátnymi zdaneniami vnútroštátnych výrobkov, neplatí to vetdy, keď toto zrušenie je jediným prostriedkom umožňujúcim vyhnúť sa priamej alebo nepriamej diskriminácii dovážaných výrobkov (rozsudky z 8. januára 1980, Komisia/Taliansko, 21/79, Zb. s. 1, bod 16, a Outokumpu, už citovaný, bod 40).

73 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné odpovedať na prvú časť prejudiciálnej otázky tak, že je v rozpore s článkom 90 prvým odsekom ES vnútroštátne daňové ustanovenie, akým je § 3 ods. 2 bod 1 ALSAG, ktorý stanovuje oslobodenie od dane, ktorá sa uplatňuje na dlhodobo uložený odpad na vnútroštátnych skládkach, v prípade uloženia odpadov pochádzajúcich zo sanácie alebo zabezpečenia znečistených oblastí alebo potenciálne znečistených oblastí nachádzajúcich sa iba na vnútroštátnom území, ale neumožňuje oslobodenie v prípade uloženia odpadov pochádzajúcich zo sanácie alebo zabezpečenia oblastí nachádzajúcich sa v iných členských štátoch.

O výklade článkov 10 ES, 12 ES a 49 ES

74 Vzhľadom na odpoveď Súdneho dvora na prvú časť prejudiciálnej otázky nie je potrebné vykladať články 10 ES, 12 ES a 49 ES.

O trovách

75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

V rozpore s článkom 90 prvým odsekom ES je vnútroštátne daňové ustanovenie, akým je § 3 ods. 2 bod 1 zákona o sanácii oblastí znečistených odpadmi (Altlastensanierungsgesetz) zo 7. júna 1989, ktorý stanovuje oslobodenie od dane, ktorá sa uplatňuje na dlhodobo uložený odpad na vnútroštátnych skládkach, v prípade uloženia odpadov pochádzajúcich zo sanácie alebo zabezpečenia znečistených oblastí alebo potenciálne znečistených oblastí nachádzajúcich sa iba na vnútroštátnom území, ale neumožňuje oslobodenie v prípade uloženia odpadov pochádzajúcich zo sanácie alebo zabezpečenia oblastí nachádzajúcich sa v iných členských štátoch.

Podpisy